

J

le 1 j /ʒje/ [m] (mv: onv) j [als letter] • <i>j comme Joseph</i> o de j van Jan		
2 j afk van <i>jour</i> dag		
j' /ʒj/ (pers vnv) zie je		
le 1 J /ʒje/ [m] (mv: onv) J [als letter]		
2 J [metr, nat] afk van <i>joule</i> J (afk van <i>joule</i>) le <i>jour</i> J o [gesch] D-day; [fig] de grote dag		
le jabot /ʒjaabɔ/ [m] 1 krop [van vogels] 2 bef		
la JAC /ʒjie-aasee/ [v] [bestuur] afk van <i>Jeunesse agricole chrétienne</i> , <i>Jeunesse agricole catholique</i> ± katholieke plattelandsjongeren		
le jacassement /ʒjaakasm/ [m] 1 (het) klappen [van de ekster] 2 [fig] luiderdruchtig gekakel ^h /gekwebbel ^h		
jacasser ¹³ /ʒjaakasse/ [onov ww] 1 [van eksters] klappen 2 [fig] (luid) kakelen, (luid) kwebbelen		
la jachère /ʒjaasjer/ [v] 1 [landb] (het) braak liggen • en jachère o braak(liggend) 2 [landb] braakland ^h , braakakker		
la jacinthe /ʒjaasēt/ [v] [plantk] hyacint		
le/la jaciste /ʒjaasiest/ [m+v] [bestuur] JAC-lid ^h [van de 'Jeunesse agricole chrétienne', een vereniging van katholieke plattelandsjongeren]		
la jacobéé /ʒjaakobbee/ [v] [plantk] jakobskruiskruid ^h		
le 1 jacobin /ʒjaakobbē/ [m] [gesch] jakobijn		
le/la ² jacobin /ʒjaakobbē/ [m] / jacobine /ʒjaakobbien/ [v] jakobijn [fig]; felle republikein		
³ jacobin /ʒjaakobbē/ [bn; v] jacobine /ʒjaakobbien/ jakobijns [fig]		
le 1 jacquard /ʒjaakaar/ [m] 1 [textiel] jacquard 2 [ind] jacquard(machine)		
² jacquard /ʒjaakaar/ [bn, onv] [textiel] jacquard- • tissu jacquard /ʒjaacdweefsel/		
la jacquerie /ʒjaakrie/ [v] boerenopstand		
le Jacques /ʒjaak/ [m] • [inf] <i>faire le Jacques</i> o de hanskorst uithangen • [iron] <i>Maitre Jacques</i> o manusje-van-alles ^h , factotum ^h		
le jacquet /ʒjaake/ [m] [spel] jacquet ^h [soort triktrakspel of backgammon]		
la jactance /ʒjaaktās/ [v] [form] verwaandheid, opschepperij		
jacter ¹³ /ʒjaaktee/ [onov ww] [inf] lullen, ouwehoeren		
jaculatoire /ʒjaakuulaatwar/ [bn] • [rel] <i>oraison jaculatoire</i> o schietgebed ^h		
le jacuzzi /ʒjaakuuzi/ [m] jacuzzi, bubbelpool, whirlpool		
le jade /ʒjaad/ [m] 1 [ook mineral] jade ^h 2 jaden voorwerp ^h		
jadis /ʒjadis/ [bw, ook bn] vroeger, eertijds • le <i>temps jadis</i> o vroegere/vervlogen tijden • au <i>temps jadis</i> o vroeger, lang geleden		
jadis		
let op! de slot-s wordt hier uitgesproken, dus: zjad-dies		
le JAF /ʒjaaf/ [m] [jur] afk van <i>Juge aux affaires familiales</i> familierechter		
le jaguar /ʒaagwaar/ [m] [dierk] jaguar		
jaillir ¹⁵ /ʒajasier/ [onov ww] 1 (op)springen, (op)spuiten; [van vlammen] uitslaan 2 opduiken, plotseling verschijnen 3 [abstr, fig] plotseling tevoorschijn komen, opwellen, oplaaieren		
le jaillissement /ʒjaaissem/ [m] 1 (het) (op)springen, (het) (op)spuiten, (het) uitslaan [van vlammen] 2 [abstr, fig] (het) (plotseling) tevoorschijn komen, (het) opkomen, (het) opwellen, (het) oplaaieren		
le jais /ʒje/ [m] git ^h • [fig] des yeux de jais o gitzwarte		
ogen		
le jalon /ʒjaalō/ [m] 1 bakenstok, jalon 2 [fig] baken ^h , richtsnoer ^h • planter/poser les jalons de/pour quelque chose o de weg bereiden voor iets, iets uitstippen		
le jalonnement /ʒjaalonnem/ [m] (het) afbakenen, (het) afpalen	A	
¹ jalonneer ¹³ /ʒjaalonnee/ (onov ww) bakenstokken (uit)-zetten	B	
² jalonneer ¹³ /ʒjaalonnee/ (ov ww) 1 de richting bepalen van [d.m.v. bakenstokken]; afbakenen 2 [fig] uitstippen, afbakenen	C	
jalousement /ʒjaaloem/ [bw] 1 jaloers, vol na-ijver, afgunstig 2 angstvolig, zorgvuldig	D	
jalouser ¹³ /ʒjaaloeeze/ (ov ww) jaloers zijn op, benijden	E	
la jalosie /ʒjaaloezie/ [v] 1 jaloezie, afgunst, ijverzucht • jalouse de métier o broodnijd 2 (zonne)blind ^h , jaloezie	F	
le/la ¹ jaloux /ʒjaaloē/ [m] / jalouse /ʒjaaloez/ [v] jaloers/ afgunstig iemand	G	
² jaloux /ʒjaaloē/ [bn; v] jalouze /ʒjaaloez/ 1 jaloers, afgunstig, ijverzuchtig • jaloux comme un tigre o stik-jaloers • être jaloux de quelqu'un o jaloers zijn op iemand 2 (+de) [arch of form] zeer gehecht aan, erg gesteld op	H	
I		
J		
K		
L		
M		
N		
O		
P		
Q		
R		
S		
T		
U		
V		
W		
X		
Y		
Z		
Int. toegangsnummer: 1 www: jm auto: JA		
jaamaïque		
Jamaica		
uitspraak	laazaamaa- iek	
voorzetsel	à la, en op	
officiële naam	de la van/ult	
Inwoner	la Jamaïque Jamaica	
bijv. naamw.	[m] Jamaïcain Jamaicaan	
hoofdstad	[v] Jamaïcaine Jamaicaanse	
munt	jamaïcain, jamaïcaine Jamaicaans	
werelddeel	Kingston Kingston	
	dollar jamaïcain Jamaicaanse dollar	
	Amérique Amerika	

- uitputten • *jambes comme des fils de fer* o spichtige benen • *avoir les jambes comme du coton* o knikken de knieën hebben, slap in de benen zijn, moeite hebben zich staande te houden • [inf] *avoir les jambes en /coton/flanelle/pâté de foie* o knikkende knieën hebben, slap in de benen zijn, moeite hebben zich staande te houden • *j'en ai eu les jambes coupées* o ik stond te trillen op mijn benen • *avoir les jambes coupées/scieries* o niet meer op zijn benen kunnen staan • *se dégourdir les jambes* o zich wat vertreden, een eindje om lopen • *jambe de devant* o voorbeen^h • *la peur lui donne des jambes* o hij zet het uit angst op een lopen • *les jambes écartées* o wijdbeens • *être dans les jambes de quelqu'un* o iemand voor de voeten lopen • *faire des ronds de jambe* o stroopliiken • [sport] *un bon jeu de jambes* o goed benenwerk^h • *jouer des jambes* o er snel vandoor gaan • [arch] *faire quelque chose par-dessous la jambe* o iets met de Franse slag doen • *faire quelque chose par-dessus la jambe* o iets met de Franse slag doen • [inf] *en avoir plein les jambes* o te veel gelopen hebben • *prendre ses jambes à son cou* o zich uit de voeten maken, de benen nemen • [inf] *tenir la jambe à quelqu'un* o iemand aan de praat houden • (*ne plus*) *pouvoir se tenir sur ses jambes* o (niet meer) op zijn benen kunnen staan • [fig] *tirer dans les jambes de quelqu'un* o iemand dwarszitten • *tirer/trainer la jambe* o met zijn been slepen; [fig] zich voortslepen • *jambes torses* o kromme benen • 2 [dierk] poot • 3 broekspijp • 4 [bouwk] steun, schraag, steunbalk II o quand on n'a pas de tête, il faut avoir des jambes o wie zijn hoofd vergeet, moet zijn benen gebruiken
- la **jambette** /ʒjabɛt/ ⓘ [bouwk] stut, stutball, schoor(balk)
- le **jambier** /ʒabijɛr/ ⓘ 1 lerlen beenbedekking [van dakkwerkers, huischilders] 2 [anat] scheenbeenspier
- la **jambièr** /ʒabijɛr/ ⓘ 1 beenkap, beenbeschermer 2 [dans, gym] beenwarmer 3 [gesch] beenstuk^h [van een harness]
- le **jambon** /ʒabɔ̃/ ⓘ 1 ham, hesp [Belg] • *jambon à l'os* o beenham 2 [inf] dij
- le **jambon-beurre** /ʒabōbør/ ⓘ (mv: jambons-beurres) sandwich [met boter en ham]
- le **jambonneau** /ʒabonoo/ ⓘ (mv: -x) (basket)hammetje^h
- le **janissaire** /ʒjanisɛr/ ⓘ [gesch, mil] janitsaar [Turkse soldaat]
- le **jansénisme** /ʒjasenism/ ⓘ 1 [rel] jansenisme^h 2 [fig] rechtzinnigheid, strengheid in de leer
- le/la 1 **janséniste** /ʒasenist/ ⓘ 1 jansenist(e) 2 [fig] iemand met strenge principes, rechtzinnige
- 2 **janséniste** /ʒaseniest/ (bn) 1 jansenistisch 2 [fig] rechtzinnig, strikt/streng in de leer
- la **jante** /ʒāt/ ⓘ voert velg
- janv.** afk van *janvier* jan (afk van *januari*)
- le **janvier** → *mois* /ʒavje/ ⓘ januari
- le **Jap** /ʒaap/ ⓘ [inf] verk van *Japonais* jap (verk van Japanner)
- le **JAP** /ʒaap/ ⓘ [jur] afk van *juge de l'application des peines* rechter voor de tenuitvoerlegging van de straffen
- la **JAPD** /ʒie-aapeedee/ ⓘ afk van *journée d'appel à la défense* ± verplichte 'militaire scholing' van één dag voor de jeugd
- le **japon** /ʒiap/ ⓘ 1 Japans porselein^h 2 [papierind] Japans^h, Japans papier^h
- le **japonais** /ʒjaponne/ ⓘ (het) Japans
- 2 **japonais** /ʒjaponne/ (bn; ⓘ) japonaise /ʒjaponnez/ ⓘ [aard]

Japans II o **pas japonais** o (pad^h van) stapstenen [bv. in tuin]

- le/la **japonisant** /ʒjaponniezā/ ⓘ / **japonisante** /ʒjaponniezā/ ⓘ japanoloog/japanologe

le Japon Japan

uitspraak	ləzjaapɔ̃
voorzetsel	au in
officiële naam	le Japon Japan
Inwoner	ⓘ Japonais Japanner
bijv. naamw.	ⓘ Japonaise Japanse
hoofdstad	japonais, japonaise Japans
munt	Tokyo Tokio
werelddeel	yen yen
	Asië Azië

Int. toegengenummer: 81 www: jp auto: J

- le **jappement** /ʒjapmə/ ⓘ gekef^h
- japper¹³ /ʒjapee/ (onov ww) keffen
- la **jaquette** → **vêtement** /ʒjaaket/ ⓘ 1 [textiel] pandjesjas, jacquet^h 2 [textiel] jacquet^h [damesjasje] 3 boekomslag^h, jacket^h 4 jacketkroon II o [argot] être de la jaquette o (flottante) o van de club zijn [homo zijn]; van het handje zijn
- le **jardin** /ʒjaardɛ/ ⓘ tuin [ook fig] • **jardin botanique** o plantentuin, hortus • [theat] **côté jardin** o linkerkant van het toneel [vanuit de zaal] • [Bijb] **jardin d'Eden** o Hof van Eden • **jardin d'hiver** o wintertuin, kas • **jardin des plantes** o botanische tuin • **jardin public** o park^h, plantsoen^h • **jardin du souvenir** o strooiveld [van crematorium] • **jardin zoologique** o dierentuin II o **jardin d'enfants** o kleuterschool • c'est une pierre dans ton jardin o die (opmerking) kan je in je zak steken
- le **jardinage** /ʒjaardiennaazi/ ⓘ (het) tuinieren • **amateur de jardinage** o tuinier • **matériel de jardinage** o tuin gereedschap^h
- 1 **jardiner**¹³ /ʒjaardiene/ (onov ww) tuinieren, tuinen
- 2 **jardiner**³ /ʒjaardiene/ (ov ww) [een bos] uitkappen
- la **jardinerie** /ʒjaardienerie/ ⓘ tuincentrum^h
- le **jardinet** /ʒjaardiene/ ⓘ tuintje^h
- le/la 1 **jardiner** /ʒjaardiene/ ⓘ / **jardinière** /ʒjaardiener/ ⓘ 1 tuinier(st), tuinder 2 tuinman 3 tuinarchitect(e)
- 2 **jardinier** /ʒjaardienee/ (bn; ⓘ) jardinière /ʒjaardiener/ tuin-, tuinbouw- • **culture jardinière** o groenteverbouw
- la **jardinière** /ʒjaardiener/ ⓘ 1 bloembak 2 [cul] groenteschotel II o **jardinière d'enfants** o kleuterleiderster, kleuteronderwijzeres
- le **jargon** /ʒaɔ̃g/ ⓘ 1 brabbeltaal, koeterwaals^h 2 (vak)jargon^h • **jargon des filous/malfaiteurs** o dieventaal 3 jargon^h [siergetje]
- jargonner¹³ /ʒaɔ̃gnonee/ (onov ww) brabbelen
- la **jarre** /ʒhaar/ ⓘ 1 (sier)bloempot van aardewerk 2 aarden dikbuikige kruik
- le **jarret** /ʒaare/ ⓘ 1 knieholte • **avoir /du jarret/des jarrets/ d'acier** o (ijzer)sterke benen hebben 2 spronggewicht^h [bij dieren] 3 schenkel [van slachting]
- la **jarretelle** /ʒjaartɛl/ ⓘ jarretelle, kousophouder, sokophouder
- la **jarretière** /ʒjaartɛr/ ⓘ kousenband, sokophouder, kousophouder
- le **jars** /ʒjaar/ ⓘ gent, mannetjesgangs
- jarter¹³ /ʒaartaee/ (ov ww) [inf] verwijderen, wegsturen • **se faire jarter** o eruit gezet/gegooid worden [bv. uit een

discotheek of restaurant]

jaser¹³ /zjaaze/ (onov ww) roddelen • *faire jaser* aan-leiding geven tot kletspraatjes

le **jaseur** /zjaazur/ [m] [dierk] pestvogel

le **jasmin** /zjaasmē/ [m] 1 [plantk] jasmijn 2 [plantk] jasmijnbloem o *thé au jasmin* o jasmijnthee 3 [olie] jasmijnolie

le **jaspe** /zjaasp/ [m] [mineral] jaspis

jasper¹³ /zjaaspē/ (ov ww) jasperen, (be)spikkelen, marmeren

la **jatte** /zjaat/ [v] [Belg] kom, kop, tas [Belg]

la **jattée** /zjaate/ [v] [Belg] napvol

la **jauge** /zjoozj/ [v] 1 [metr] peilstok, peiloede • *jauge d'essence* o benzinemeter 2 [metr] ijkinstrument^h, ijkgereedschap^h 3 [metr] kaliber^h, mal 4 [metr, scheepv] tonnenmaat 5 [metr] maat, vereiste inhoud 6 [metr] (ijk)maat

le **jaugeage** /zjoozjazzj/ [m] 1 [metr] peiling, (het) roeien 2 [metr] inhoudsbepaling [van een vat, een tank]; inhoudsmeting 3 [metr] ijkking 4 [metr, scheepv] scheepsmeting

jauger¹² /zjoozjee/ (onov ww) 1 [metr, scheepv] een diepgang hebben van 2 [metr, scheepv] een tonnenmaat hebben van

jauger¹² /zjoozjee/ (ov ww) 1 [metr] peilen, roeien 2 [metr] meten 3 [metr] ijken 4 [fig] waarderen, beoordeLEN, taxeren

jaunasse /zjoonaas/ (bn) [inf] zie *jaunâtre*

jaunâtre /zjoonatr/ (bn) geelachtig, gelig

le **jaune** → *couleurs* /zjoon/ [m] 1 (het) geel • *jaune citron* o Citroengeel^h o *habillé de jaune* o in het geel gekleed • *jaune d'oeuf* o ei(er)dooier, eigeel^h o *tube de jaune* o tube gele verf 2 ei(er)dooier, eigeel^h

le/la **jaune** /zjoon/ [m-v] 1 [neg] iemand van het gele ras 2 stakingsbreker/stakingsbreekster, werkwillige

jaune /zjoon/ (bn) geel • [van personen] *jaune comme un coing* o zo geel als een citroen • *cuir jaune* o lichtbruin leer^h

jaune /zjoon/ (bw) • *rire jaune* o gedwongen lachen, lachen als een boer die kiespijn heeft

jaunet /zjoone/ (bn; v): jaunette /zjoongt/ geelachtig

jaunir¹⁵ /zjoonjer/ (onov ww) geel worden, vergelen

jaunir¹⁵ /zjoonjer/ (ov ww) geel maken, geel kleuren • *doigts jaunis par la nicotine* o vingers met nicotine-vlekken

la **jaunisse** /zjoonis/ [v] geelzucht • en *faire une jaunisse* o groen en geel worden van nijd over iets

le **jaunissement** /zjooniesmā/ [m] (het) vergelen, (het) geel maken

la **java** /zjaavaa/ [v] [dans] java [volkse dans] • [inf] *faire la java* o boemelen, pierewaaien

le **javanais** /zjaavaane/ [m] 1 (het) Javaans 2 ± Bargoens^h waarbij invoeging van 'av' of 'va' nieuwe woorden schept

javanais /zjaavaane/ (bn; v): javanaise /zjaavaanez/ [aardr] Javaans

le/la **Javanais** /zjaavaane/ [m] / **Javanaise** /zjaavaanez/ [v] [aardr] Javaan(se)

la **Javel** /zjaavel/ [v] [int; huish] bleekwater^h • [niet inf] *eau de Javel* o bleekwater^h

javeliliser¹³ /zjaavelilizee/ (ov ww) [water] chloren

le **javelot** /zjaavelo/ [m] 1 [wap] speer, werpspies 2 [atl] (het) speerwerpen

le **jazz** /dzjaaz/ [m] [muz] jazz(muziek)

le **jazzman** /dzjaazmaan/ [m] (mv: -s /dzjaazmaan/, jazzmen /dzjaazmen/) jazzmusicus

J.-C. /zjesee/ afk van Jésus-Christ J.C. (afk van *Jesus Christus*)

je /zjə/ /j/ /zi/ (pers vnv) ik • [jur] *je soussigné(e)* o déclare o ondergetekende verklaart o *j'y vais* o ik ga erheen • *je sais* o ik weet het o *j'habite à Paris* o ik woon in Parijs • *je fais* o ik haat o *ou dois-je aller?* o waar moet ik naartoe?

le **jean** → *tsuu* /dzjen/ [m] 1 spijkerbroek, (blue)jeans 2 jeans, spijkerstof

Jean-Baptiste /zjabaatist/ [Bib] Johannes de Doper

le **jean-fourte** /zjaført/ [m] (mv: onv) [inf] janlu, nitwit

la **jeannette** /zjaantet/ [v] 1 [plantk] dichtersnarcis 2 [huish] mouwplank 3 [textiel] gouden kruis^h [als hals-sieraad] 4 [scout] kabouter

Jeannot /zjaano/ • *Jeannot Lapin* o Broer Konijn

le **jeans** → *vêtement* /dzjens/ [m] jeans, spijkerstof

la **jeep** /dʒiep/ [v] jeep

Jéhovah /zjee·ovva/ [Bib] Jehovah

le **jejunum** /zjeezuuŋm/ [m] [anat] nuchtere darm, jejunum^h

je-m'en-fichisme /je m'en fichisme/ [zjmäfiesjism/ [m] (geen mv) [inf] onverschilligheid

le **je-m'en-foutisme** /je m'en foutisme/ [zjmäfoetissem/ [m] (geen mv) [inf] zie *je-m'en-fichisme*

le **je ne sais quoi** /je ne-sais-quoi/ [zjansekwa/ [m] (zo)iets • elle a un je ne sais quoi de charmant o ze heeft iets charms

la **Jérémiaade** /zjeereemjaad/ [v] [inf] jeremiade, jammerklacht, geklaag^h, klaagzang

Jérémie /zjeereemie/ [Bib] Jeremia

le **jerez** /geergs/ [m] [genotm] sherry

le **jerrican** /jerricane/ [džjerikan] zie *jerrycan*

jerrycan /džjerriekan/ [m] jerrycan, benzineblik^h

le **jersey** → *tissu* /zjerze/ [m] (mv: -s) 1 [textiel, textiel] jersey • *point de jersey* o jerseysteek 2 [handw] jerseysteek

Jérusalem /zjeeruzalaem/ [aardr] Jeruzalem

le **jesuite** /zjeezuu-ist/ [bn] 1 *jezuïeten* 2 [fig; neg] hypocriet, huichelelaar

jesuite /zjeezuu-ist/ [bn] 1 *jezuïeten*- • [bouwk] *style jésuite* o *jezuïetenstijl* 2 [fig; neg] hypocriet, huichelachtig • *comme cet homme est jésuite!* o wat is die man een huichelhaar!

jesuitique /zjeezuu-iëtik/ [bn] 1 *jezuïtisch* 2 [fig; neg] hypocriet

jesuitement /zjeezuu-iëtiekmā/ [bw] 1 *jezuïtisch* 2 [fig; neg] hypocriet

le **jesuitisme** /zjeezuu-iëtisem/ [m] 1 *jezuïtisme^h* 2 [fig; neg] huichelachtig gedrag^h

le **Jésus** /zjeezuu/ [m] 1 *Jesusbeeldje*^h, *Jesusplaatje* [van Jezus als kind] 2 lief kind^h 3 grote dikke worst [uit de Jura]

Jésus /zjeezuu/ [m] Jezus

Jésus /zjeezuu/ (tw) jesus • *doux Jésus* o jeminee!

Jésus-Christ /zjeezuukrist/ [m] Jezus Christus

le **jet** /dʒet/ [m] straalvliegteug^h

le **jet** → *léguine* /zjet/ [m] 1 (het) werpen, warp • à un jet de pierre o op een steenworp afstand • *armes de jet* o werpwapens 2 straal • *jet d'eau* o waterstraal • *jet de flamme* o steekvlam 3 à jet continu o onophoudelijk, aan één stuk door • *d'un (seul) jet* o in één keer, ineens • *premier jet* o eerste schets 4 [metaal] (het) gieten [van gesmolten metaal] 5 [plantk] loot ||• *jet d'encre* o inkjet(prинтер)

jetable /zjaabl/ [bn] wegwerp-

le **jeté** /zjee/ [m] 1 [krachsp] (het) stoten 2 omgeslagen draai [bij het breien, haken] 3 tafelloper

la **jetée** /zjee/ [v] 1 pier, havenhoofd^h 2 pier [in een luchthaven]

jeter¹⁹ /zjtee/ (ov ww) 1 werpen, (naar beneden) gooien, neergooien • [fig] *jeter quelque chose à la*

jetter

tête de quelqu'un o iemand iets naar het hoofd slingeren, iemand iets verwijten • *jeter l'ancre* o hetanker uitwerpen • *jeter bas* o op/tegen de grond gooien • *jeter à bas/terre* o op/tegen de grond gooien, omverwerpen • *jeter dans le désespoir* o tot wanhoop brengen • [fig] *jeter l'éponge* o de handdoek in de ring werpen • [fig] *jeter un froid* o een pijnlijke stuit te weegbrengen • [fig] *jeter le gant à quelqu'un* o iemand de handschoen toewerpen • [fig] *jeter de l'huile sur le feu* o olie op het vuur gooien • [fig] *jeter le manche après la cognée* o het bijtje erbij neergooien • *jeter un (coup d')œil/le regard/la vue/sur* o een blik werpen op • [fig] *jeter la (première) pierre à quelqu'un* o iemand beschuldigen/belasteren, stenen op iemand gooien • [fig] *jeter de la poudre aux yeux de quelqu'un* o iemand zand in de ogen strooien • [fig] *jeter un sort à quelqu'un* o iemand betoveren • [fig] *le sort en est jeté* o de teerling is geworpen • *jeter un sourire à quelqu'un* o naar iemand glimlachen • *jeter sur le papier* o op papier zetten • *jeter le trouble* o verwarring stichten • [fig] *jeter les yeux sur quelque chose/quelqu'un* o zijn blik op iets/iemand richten **2** weggooien, wegwerpen • [fig] *jeter l'argent par les fenêtres* o met geld smijten • *jeter quelqu'un dehors* o iemand de deur uit gooien • [fig] *jeter le froc aux orties* o de kap over de haag smijten • *jeter quelqu'un sur le pavé* o iemand op straat zetten/gooien **3** met kracht uiten • *jeter des cris* o kreten slaken **4** • *jeter un pont* o een brug slaan **5** [metaal] gieten ||• *jeter son bonnet par-dessus les moulins* o [van vrouw] een zedeloos leven gaan leiden • [inf] *en jeter (plain la vue)* o er prachtig mooi uitzien, indruk maken • *jeter feu et flammes* o vuur en vlam spuwen • [fig] *jeter sa gourme* o wilde haren krijgen

se 2 jeter¹⁹ /ʒtee/ [wdk. ww] **1** zich werpen, springen, zich gooien • **se jeter à l'eau** o in het water springen [ook m.b.t. zelfmoord]; [fig] de sprong in het duister wagen • [fig] **se jeter à la tête de quelqu'un** o plotseling voor iemands neus staan, zich bij iemand opdringen; [ook] toenaadering zoeken tot iemand • **se jeter au cou de quelqu'un** o iemand om de hals vliegen • *il s'est jeté contre un arbre* o hij is tegen een boom aan gevlogen • **se jeter par la fenêtre** o uit het raam springen **2** uitmonden • **la Moselle se jette dans le Rhin** o de Moezel mondigt uit in de Rijn

le jeton /ʒtɔ̃/ [m] **1** penning, muntp; [spel] ficheth • [inf] *faux comme un jeton* o erg schijnheilig, vals als een kat • **jeton de présence** o presentiepenning, presensiiegeld^h • **jeton de téléphone** o telefoonmunt **2** presentiepenning, presentiegeld^h **3** [inf] hengst, opduvel, optater • *flanquer un jeton à quelqu'un* o iemand een opdonder verkopen • *voiture pleine de jetons* o auto vol deuken/blutsen ||• [inf] *avoir les jetons* o 'm knijpen • [inf] *un faux jeton* o een schijnheilig/vals iemand

le jet-ski /dʒet'ski/ [m] (mv. -s) [sport] jetski

le jet-stream /dʒet'striːm/ [m] (mv. -s) [meteo] straalstroom [stroming in de troposfeer]

le jeu /ʒœ/ [m] (mv. -x) **1** spel^h • **jeu d'adresse** o behendigheidsspel^h • **aimer le jeu** o van gokken houden • **avoir beau jeu** o gemakkelijk spel hebben • *faire jeu égal* o tegen elkaar opgewassen zijn, aan elkaar gewaagd zijn • **jeu d'entreprise** o simulatiespel^h [voor het leiden van een onderneming] • **entrer en jeu** o beginnen te spelen, meedoen; [fig] een rol gaan spelen • **entrer dans le jeu** o aan het spel mee gaan doen • **entrer dans le jeu de quelqu'un** o partij kiezen voor iemand, met iemand meedoen • *tirer son épingle du jeu* o zich

handig uit de zaak draaien • **jeu d'équipe** o teamsport • **jeu d'esprit** o geestigheid • **ce n'est pas de/du jeu** o het is vals spel • **être en jeu** o op het spel staan • **se faire un jeu de** o genoegen scheppen in • **faire le jeu de quelqu'un** o iemand in de kaart spelen • **se faire un jeu des difficultés** o de moeilijkheden gemakkelijk overwinnen • [spel] *faites vos jeux* o uw inzet graag • [kaartsp] *le grand jeu* o het volledige tarotspel • [fig, the-at] **jouer le grand jeu** o alle registers opentrekkend, alles uit de kast halen • **jeu de hasard** o kansspel^h • [sport] **hors jeu** o buitenspel • [circus] **jeux indiens** o lasso- en messenwerpen • **jeu informatique** o computerspelletje^h • **jouer le jeu** o de regels van het spel volgen, eerlijk spelen • **jeux de main(s)** o handtafelijkheden • **mener le jeu** o het spel leiden; [fig] de situatie beheersen • **mettre en jeu** o inzetten, op het spel zetten [ook fig] • **jeu de mots** o woordspeling • **par jeu** o voor de grap • **Jeux paralympiques** o Paralympics, Paralympische Spelen • **jeu de paume** o kaatsbaan • **jeux de poursuite** o krijsertje^h, tikkertje^h • **se /laisser) prendre/piquer/ au jeu** o hartstochtelijk doorspelen; [fig] koppig volhouden • **être pris à son propre jeu** o meegesleept worden door zijn eigen spel • **jeux de société** o gezelschappspelletjes • **les jeux sont faits** o de kaarten zijn geschud, de leerling is geworpen • **table de jeu** o speeltafel • **jeux télévisés** o televisiespelletjes • **terrain de jeu** o speelerrein^h, speelveld^h • **jeu promotionnel** o gamercial **2** speelplaats **3** • **jouer (un) double jeu** o dubbel spel spelen • **jouer franc jeu** o eerlijk spelen, open kaart spelen • **jouer gros jeu** o grof spelen; [fig] hoog spel spelen • [sport] *un bon jeu de jambes* o goed benenwerk^h • **bien jouer son jeu** o goed spelen; [fig] zich er handig uit redden • **jouer un jeu d'enfer** o zeer hoog spel spelen • **jeu de scène** o stil spel^h • **jouer un jeu serré** o voorzichtig spelen **4** [tennis] game • [off] **jeu décisif** o tiebreak • **jeu blanc** o lovegame **5** o [bn, onveranderlijk] **vieux jeu** o oudervorms **6** stel^h, serie, set • [boekh] *jeu d'écritures* o pro-forma boeking • [muz] *jeu d'orgue(s)* o orgelregister^h **7** beweging; [fig] spel^h; [fig] werkung • [theat] **jeux de lumière** o lichteffecten • **jeux de physionomie** o mimiek **8** [technol] spelting • **donner du jeu à une porte** o spelting geven aan een deur ||• **le jeu /ne/ n'en/ vaut pas la chandelle** o het sop is de kool niet waard • **heureux au jeu, malheureux en amour** o gelukkig in het spel, ongelukkig in de liefde • **jeu(x) de main, jeu(x) de vilain** o van mallen komt vallen, handjesspel, katjesspel

le jeudi → **jour** /ʒeudi/ [m] donderdag • **le jeudi** o donderdags, op donderdag • [fig] *la semaine des quatre jeudis* (met) sint-juttemis • **jeudi saint** o Witte Donderdag

jeun /ʒyū/ • [bw] **à jeun** o nuchter

le/la jeune → **appellatif** /ʒyɛn/ [m+Y] jongere; [mv] **jeugd** [lenk]; [mv] **jongelui**

2 jeune → **appellatif** /ʒyɛn/ (bn, bw) **1** jong • **Dupont jeune** o Dupont junior • **faire jeune** o er jeugdig uitzien • **une jeune fille** o een meisje^h • **jeunes gens** o jongelui • **jeune homme** o jonge man, jongmens^h • **mourir jeune** o jong sterven • [dram] **jeune premier** o jeune premier [hoofdrolspeler in een liefdesintrige] **2** recent, nieuw • [inf] **être jeune dans le métier** o een nieuweling in het vak zijn • **les jeunes mariés** o het pasgetrouwde stel **3** groen, naïef **4** jeugdig **5** uit de jeugd, de jeugd toebehorend • **dans mon jeune temps** o in mijn jeugd **6** [inf] krap, net aan, kort

le jeune /ʒyɛn/ [m] (het) vasten, onthouding [ook fig] • **jour de jeûne** o vastendag

	jeûner ¹³ /ʒeunte/ (onov ww) vasten, niet (genoeg) eten	
la	jeunesse /ʒyঽnnes/ ⓘ 1 jeugd, kinderjaren [mv] • <i>a temps de ma jeunesse folle</i> o mijn wilde jaren • <i>n'est plus de la première jeunesse</i> o niet zo jong meer zijn • <i>prime jeunesse</i> o prille jeugd 2 jongheid, jeugdigheid • <i>jeunesse d'esprit</i> o jongheid van geest 3 jeugd, jongelui [mv] • <i>auberge de (la) jeunesse</i> o jeugdhuis • <i>jeunesse dorée</i> o rijke jongelui 4 <i>zie jeunesses</i> • il faut que jeunesse se passe o jeugd heeft geen deugd	
les	jeunesses /ʒyঽnnes/ (mv) ⓘ georganiseerde jeugdbeweging [enk] • <i>les jeunesses hitlériennes</i> o de Hitlerjugend jeunet /ʒyঽnne/ (bn; ⓘ:jeunette /ʒyঽnnet/) piepjong, groen	
le	jeunisme /ʒyঽnism/ ⓘ jeugddiscriminatie	
le	jeunot /ʒyঽnɔ/ ⓘ jonge vent/kerel • <i>un petit jeunot</i> o een melkmuil, een knaap	
2	jeunot /ʒyঽnɔ/ (bn; ⓘ:jeunotte /ʒyঽnɔt/) nog nat achter de oren, jong	
le	jihad /dʒidje(j)aad/ ⓘ jihad [islamitische heilige oorlog]; heilige oorlog	
le	jiu-jitsu /ʒjuuzyjetu/ ⓘ (mv: -s) [vechtsp] jiujitsu ^h jms (tw) [sms, chatteal] afk van <i>jamais</i> nooit	
le	JO /ʒie-ø/ ⓘ [overh] afk van <i>Journal officiel Stct.</i> (afk van <i>Staatscourant</i>), Stbl. (afk van <i>Staatsblad</i>)	
les	JO /ʒie-ø/ (mv) ⓘ afk van <i>Jeux Olympiques OS</i> ^h (afk van <i>Olympische Spelen</i>)	
la	joaillerie → <i>magasin</i> /ʒo-aajrie/ ⓘ 1 juwelierskunst, juweliersvak 2 juwelen [mv] • <i>articles de joaillerie</i> o juwelen, bijouterieën 3 juwelierswinkel	
le/la	joaillier /ʒo-aajje/ ⓘ / joaillière /ʒo-aajje/ ⓘ juwelier(st)er, juwelierwerker, juwellezetter	
le	job /dʒɔb/ ⓘ [inf] job, baantje ^h Job /ʒɔb/ [Bijb] Job • <i>pauvre comme Job</i> o zo arm als /Job/de mieren/een kerkrat/ • <i>être comme Job sur son furnier</i> o zitten als Job op de mesthoop	
le/la	jobard /ʒjobbaar/ ⓘ / jobarde /ʒjobbaard/ ⓘ onnozel, naïef	
2	jobard /ʒjobbaar/ (bn; ⓘ: jobarde /ʒjobbaard/) onnozel, naïef	
le/la	jobiste /dʒobbiest/ ⓘ [Belg] werkstudent(e), jobstudent [Belg]	
la	JOC /ʒie-oosee/ ⓘ [arb, bestuur] afk van <i>Jeunesse ouvrière chrétienne, Jeunesse ouvrière catholique</i> KAJ (afk van <i>Kristelijke Arbeidersjeugd, Katholieke Arbeidersjeugd</i>)	
la	jocasse /ʒokkaas/ ⓘ [dierk] kramsvogel	
le/la	jociste /ʒossiest/ ⓘ [Belg; bestuur] kajotter	
le	jockey /ʒokke/ ⓘ (mv: -s) jockey, rijknecht	
la	Joconde /ʒokkɔd/ ⓘ [bk] Mona Lisa	
la	jodller ¹³ /ʒodle/ (onov ww) jodelen	
le	jogger /dʒogur/ ⓘ zie ² joggeur	
2	jogger ¹³ /dʒoggee/ (onov ww) joggen, trimmen, hardlopen	
le	joggeur /dʒoggur/ ⓘ [textiel] jogging schoen	
le/la	joggeur /dʒogur/ ⓘ / joggeuse /dʒoggeuz/ ⓘ jogger, trimmer/trimster	
le	jogging /dʒoggiŋ/ ⓘ 1 jogging, (het) joggen 2 [textiel] joggingpak ^h	
la	joie /ʒwa/ ⓘ 1 vreugde, blijdschap, genot ^h • avec <i>joie</i> o met alle plezier, graag • <i>cache ta joie!</i> o niet zo enthousiast! [als aansporing] • à cœur joie o naar hartenlust • <i>le cœur en joie</i> o vrolijk, in een vrolijke stemming • être tout à la joie de o helemala vervuld zijn van het idee om • être/mettre en joie o vrolijk zijn/ maken • se faire une joie de faire quelque chose o	
	zich erop verheugen iets te doen • <i>filles de joie</i> o meisjes van plezier • <i>joie intérieure</i> o binnenpret • <i>mauvaise joie</i> o leedvermaak ^h • être transporté de la joie o buit zichzelf van vreugde zijn • <i>la joie de vivre</i> o de levensvreugde 2 zie <i>joies</i>	
les	joies /ʒwa/ (mv) ⓘ 1 genietingen 2 [scherfs] on-aangenaamheden	A
	joign- zie <i>joindre</i>	B
	joignable /ʒwénjaabl/ (bn) bereikbaar, te bereiken	C
	joigniss- zie <i>joindre</i>	D
	join- zie <i>joindre</i>	E
	joindre ¹⁵⁸ /ʒwédr/ (onov ww) passen, aansluiten, aan elkaar sluiten	F
2	joindre ¹⁵⁸ /ʒwédr/ (ov ww) 1 samenvoegen, samenbrengen, verbinden • <i>joindre les deux bouts</i> o de eindjes aan elkaar knopen • <i>joindre les mains</i> o de handen vouwen 2 (+ à) toevoegen aan, voegen bij • <i>joignez à cela que</i> o daarbij komt nog dat • <i>joindre le geste à la parole</i> o de daad bij het woord voegen 3 bereiken, ontmoeten, aantreffen	G
se	3 joindre ¹⁵⁸ /ʒwédr/ (wdk ww) 1 zich verenigen, samenkommen 2 (+ à) zich voegen bij 3 (+ à) zich aansluiten bij, zich mengen onder, deelnemen aan • <i>mon mari se joint à moi pour vous envoyer nos vœux</i> o ook namens mijn man zend ik u mijn beste wensen	H
le	joint /ʒwé/ ⓘ 1 [bouwk] voeg, naad, las, verbinding 2 [voert] koppeling 3 pakkling, (af)dichting • [voert] <i>joint de culasse</i> o [cilinder]koppaking • <i>joint d'étanchéité</i> o afdichting, pakkling(ring) 4 [inf] joint [hasj] • <i>le joint de l'affaire</i> o het punt waar het op aankomt • <i>trouver le joint</i> o de zaak van de juiste kant aanpakken	I
2	joint /ʒwé/ (bn; ⓘ: jointe /ʒwét/) 1 samengevoegd, verenigd, verbonden • <i>compte joint</i> o gemeenschappelijke rekening • <i>les mains jointes pour prier</i> o met samengevouwen handen om te bidden • <i>les pieds joints</i> o met aaneengesloten voeten • <i>sauter à pieds joints</i> o een sluitsprong maken 2 toegevoegd (aan), bijgevoegd, ingesloten • <i>joint à cela que</i> o daarbij komt nog dat • <i>pièces jointes</i> o bijlagen 3 (aan)sluitend	L
	jointoyer ¹³ /ʒwétwaajee/ (ov ww) [bouwk] (op)voegen, de voegen opvullen van	M
la	jointure /ʒwétjur/ ⓘ 1 gewricht ^h 2 verbinding, voeg, naad, las	N
la	joint venture /joint-venture/ /dʒointvəntsjur/ (mv: -, joint-ventures) [ec] joint venture	Q
le	jojo /ʒoozjo/ ⓘ • <i>affreux jojo</i> o enfant terrible ^h , snottaap	R
2	jojo /ʒoozjo/ (bn, onv) [inf] appetijtelijk, (er) lekker (uitzend)	S
le	jojoba /ʒozjobba/ ⓘ [farm, cosm] jojoba [was]	T
le	joker → <i>carte</i> /dʒokker/ ⓘ 1 [kaartsp] joker 2 [comp] wildcard, joker	U
1	joli /ʒɔlijie/ ⓘ • <i>c'est du joli</i> o het is me wat moois	V
2	joli /ʒɔlijie/ (bn; ⓘ: jolie /ʒɔlijie/) 1 mooi, aardig, knap, leuk (om te zien) • [van meisjes] <i>jolie comme un cœur</i> o beeldschoon, snoezig • <i>ce n'est/c'est pas/joli joli</i> o dit verdient geen schoonheidsprijs 2 leuk [ook schertsend]; grappig • <i>faire le joli cœur</i> o de charmeur uithangen • <i>c'est bien joli mais ...</i> o dat is wel aardig, maar toch ...	W
la	joliesse /ʒollie-ss/ ⓘ [form] schoonheid	X
	joliment /ʒollemɑ/ (bw) 1 mooi, aardig 2 behoorlijk, aanzienlijk, erg	Y
	Jonas /ʒonnaas/ [Bijb] Jona	Z
le	jonc /ʒɔ/ ⓘ 1 bies, riet ^h , rietstengel • <i>corbeille/panier de jonc</i> o rieten mandje ^h 2 rotting • canne	

jonc

- de junc** ○ rotting, wandelstok(je)^h
- la **jonchée** /zjɔʃee/ ⑤ **1** strooisel^h, gestrooide bloemen [mv]; [op de grond] gestrooide voorwerpen [mv]
2 [in een rieten mandje uitgelekt] kaasje^h
- joncher**¹³ /zjɔʃe/ (ov ww) **1** bezainen (met) [blaadjes, bloemen]; bestrooien (met) • **le sol était jonché de fleurs** ○ de grond was bezaid met bloemen **2** bedekken (met) • **le plancher était jonché de journaux** ○ de vloer was bedekt met kranten, overal lagen kran-ten op de vloer
- la **jonchère** /zjɔʃe/ ⑤ **biesbos^h, rietbos^h, rietveld^h**
- le **jonchet** /zjɔʃe/ [m] [spell] [benen, houten] staafje^h [van het knibbelspel] • **les jonchets** o mikado^h
- la **jonction** /zjɔksjɔ/ ⑤ **1** verbinding, vereniging, sa-menkomst, samenloop • **gare de jonction** ○ aansluitingskosten • **point de jonction** ○ knooppunt^h, aan-sluiting **2** verbindingspunt^h, samenkomst, samen-loop **3** [comp] interface
- jongler**¹³ /zjɔglee/ (onov ww) **1** jongleren **2** [fig] goo-chelen
- la **jonglerie** /zjɔglərie/ ⑤ **[neg] handigheid, truc, gegoo-chel^h**
- le/la **jongleur** /zjɔglør/ [m] / **jongleuse** /zjɔgleuz/ ⑤ **1** jongleur **2** [fig] goochelaar(ster) **3** [gesch] min-strel
- la **jonque** /zjöök/ ⑤ [scheepv] jonk
- le **jonquille** /zjökiej/ [m] **lichtgeel^h** [verf]
- la ² **jonquille** /zjökiej/ ⑤ [plantk] narcis, gele narcis
- jonquille** /zjökiej/ (bn, onv) **lichtgeel**

la Jordanie Jordanie

uitspraak	laazjordaanie
voorzetsel	en in de van/uit
officiële naam	le Royaume hachémite de Jordanie Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië
Inwoner	[m] Jordanien Jordanië ⑤ Jordanische Jordaanse
bijv. naamw.	jordanien, jordanieenne Jordaanse
hoofdstad	Amman Amman
munt	dinar jordanien Jordaanse dinar
werelddeel	Asië Azië

Int. toegangsnummer: 962 www: .jo auto: HKJ

- Joseph** /zjoozf/ Jozef
- Josué** /zjözzwe/ [Bjbj] Jozua
- jouable** /zjoe-aabl/ (bn) **1** speelbaar, te spelen • **c'est jouable** ○ het is /te proberen/haalbaar/te doen/ **2** [van terreinen] bespeelbaar || **version jouable** ○ de-moversie
- le **joual** /zjoe-aal/ [m] (mv: -s) Joual [familair Canadees-Frans (woord)]
- jouasse** /zjoe-aas/ (bn) [inf] in zijn nopjes, tevreden, blij, happy • **il n'était pas très jouasse** ○ hij was niet echt blij
- la **joubarde** /zjooebaarb/ ⑤ [plantk] huislook^h
- la **joue** /zjoe/ ⑤ **1** wang • [inf] se caler/les joues ○ zich te goed doen • **danser joue contre joue** ○ cheek to cheek dansen, slijpen • **coucher un fusil en joue** ○ een geweer in de aanslag brengen, aanleggen • **joues creuses** ○ holle wangen • **mettre quelqu'un en joue** ○ op iemand mikken, op iemand aanleggen • **rouge à joues** ○ rouge^h • **tendre l'autre joue** ○ ook de andere wang toekeren **2** [scheepv] boeg
- le **joueb** /zjoe-eb/ [m] [comp] weblog^h
- jouer**¹³ /zjoe-e/ (onov ww) **1** spelen (met) een spel, een

sport bedrijven) • **jouer à la poupee** ○ met poppen spelen • **jouer à la marchande** ○ winkeltje spelen • **jouer à qui perd gagne** ○ wie verliest krijgt de pot; [fig] een pyrusoverwinning behalen • **jouer au plus fin avec quelqu'un** ○ iemand te slim af willen zijn • **jouer aux cartes** ○ kaartspelen, kaarten • **jouer avec sa vie/santé** ○ zijn leven/gezondheid in de waagschaal stellen • **c'était pour jouer** ○ het was voor de grap • **jouer serré** ○ op zeker spelen • **le soleil jouait sur l'eau** ○ hetzonlicht speelde op het water • **jouer sur /un mot/les mots/** ○ een woordspeling maken • **à vous de jouer** ○ het is uw beurt [ook fig] • **2 spuleren** (op), wedden (op), gokken (op) • **jouer à la baisse** ○ /à la baisse/ op dalen van de beurs/ speculeren • **jouer à la hausse** ○ /à la hausse/ op stijging van de beurs/ speculeren • **jouer aux courses** ○ op paarden wedden • **jouer sur la bonté de quelqu'un** ○ op iemands goedheid speculeren **3** spelen, doen alsof, toneelspelen • **jouer à la femme du monde** ○ doen of men een vrouw van de wereld is **4** (+de) spelen op; [iets] hanteren; [iets] ge-bruiken; [iets] bespelen • **jouer de bonheur** ○ geluk hebben • **jouer de son autorité** ○ zijn gezag uitspelen • **jouer des coudes** ○ zich een weg banen; [fig] zijn ellebogen gebruiken • **jouer du piano** ○ pianospelen • **jouer du bâton** ○ de stok hanteren • **jouer du cou-teau** ○ het mes hanteren **5** werken, in werking zijn, bewegen • **la clé joue dans la serrure** ○ de sleutel draait in het slot **6** (een rol) spelen, van belang zijn || **l'injouer des flûtes** ○ ertussenuit knijpen

2 jouer¹³ /zjoe-e/ (ov ww) **1** spelen [ook fig] • **jouer la comédie** ○ toneelspelen [ook fig] • **jouer le désespoir** ○ doen of men wanhopig is • **jouer les hôtes** ○ optreden als gastheer/gastvrouw • **jouer gros jeu** ○ grof spelen; [fig] hoog spel spelen • **bien jouer son jeu** ○ goed spelen; [fig] zich er handig uit redden • **jouer (un) double jeu** ○ dubbel spel spelen • **faire jouer une pièce** ○ een toneelstuk opvoeren • **jouer les vic-times** ○ het slachtoffer uithangen • **qu'est-ce qu'on joue au Rex** ? ○ welke film draait er in de Rex? **2** in-zetten, op het spel zetten • **jouer l'apéritif** ○ erom spelen wie het rondje moet betalen • **jouer une carte** ○ een kaart uitspelen • **jouer cent euros sur** ○ honderd euro inzetten op **3** [inf] spelen tegen, ontmoeten **4** gaan voor **5** [form] bedriegen, beetnemen

se ³ **jouer**¹⁹ /zjoe-e/ (wdk ww) **1** [form] spelen **2** zich af-spelen, gespeeld worden • **ce jeu se joue à quatre** ○ dit spel wordt met vier man gespeeld • **ce morceau se joue au piano** ○ dit stuk is voor piano **3** spotten (met) • **faire quelque chose comme en se jouant** ○ iets spelenderwijs doen • **se jouer des difficultés** ○ de moeilijkheden spelenderwijs overwinnen • **faire quelque chose en se jouant** ○ iets spelenderwijs doen **4** op het spel staan || **[inf] se la jouer** ○ dik doen, opscheppen

le **jouet** /zjoe-e/ [m] **1** (stuk^h) speelgoed^h **2** speelbal, slachtoffer^h • **être le jouet des événements** ○ slach-toffer zijn van de gebeurtenissen

jouette /zjoe-ɛt/ (bn) [Belg] speels
le/a ¹ **joueur** /zjoe/ [m] / **joueuse** /zjoe-euz/ ⑤ **1** speler, speelster • **beau/mauvais joueur** ○ speler die goed/ slecht tegen zijn verlies kan [ook fig] • **joueur de cartes** ○ kaartspeler, kaarter • **joueur de tennis** ○ tennisser • **joueur clé** ○ sleutelspeler **2** gokker/gokster, speler

joueur /zjoe/ (bn; ⑤: joueuse /zjoe-euz/) **1** speels **2** goklustig

joufflu /zjofluu/ (bn; ⑤: jouffluwe /zjofluu/) met dikke/ bolle wangen, bolwangig

le **joug** /zjoe/ [m] **1** juk^h **2** [fig] juk^h • **briser/rompre/**

secouer le joug o het juk afwerpen • *tomber sous le joug de quelqu'un* o in iemands macht vallen

jouir¹⁵ /zjoe-ler/ (onov ww) 1 genieten, vreugde beleven • *jouir du beau temps* o van het mooie weer genieten 2 (+ de) bezitten; [fig] genieten • *il ne jouit plus de toutes ses facultés* o hij is niet meer in het volle bezit van zijn geestelijke vermogens 3 klaarkomen, een orgasme hebben 4 (+ de) [jur] (het) vruchtgebruik hebben van 5 [inf; iron] erge pijn hebben, zijn lol wel op kunnen

la **jouissance** /zjoe-iesās/ (v) 1 genot^b; [mv] genietingen 2 (het) klaarkomen, orgasme^b 3 [jur] (vrucht)gebruik^b 4 [jur] bezit^b, genot^b • *avoir la jouissance de* o in het bezit/genot zijn van

jouissant /zjoe-iesāt/ (bn; v): jouissante /zjoe-iesāt/ [inf] heerlijk, geweldig

le/la **jouisseur** /zjoe-iesur/ [m] / **jouisseuse** /zjoe-iesez/ (v) (levens)geniet(st)er, genotzoeker

le **joujou** /zjoejoe/ [m] (mv; x) 1 [kindert] stuk^b speelgoed; [mv] speelgoed^b [enk] • *faire joujou avec* o spelen met 2 [kindert, fig] juweeltje^b, schattig ding

le **joule** /zjøel/ [m] [metr, nat] joule

le **jour** → **date** **fête** **temps** /zjøer/ [m] 1 dag • *il y a un jour que* o het is een dag geleden dat • *tenir à jour* o bijhouden • *être à jour* o up-to-date zijn, bij zijn • *mettre à jour* o bijwerken • *d'un jour à l'autre* o van de ene dag op de andere • *venir à son jour* et à son heure o geschieden op het door het lot bepaalde tijdstip • *le jour de l'an* o nieuwjaar^b, nieuwjaarsdag • *au jour le jour* o gestaag, regelmatig • [fig] *vivre au jour le jour* o van de hand in de tand leven • [inf] *au jour d'aujourd'hui* o vandaag de dag • *l'autre jour* o onlangs, een tijdje geleden • *un jour ou l'autre* o op een goede dag • *un beau jour* o op een goede/mooie dag • *les beaux jours* o de mooie (lente)dagen; [fig] de jeugd, de jonge jaren • *être dans son bon jour* o zijn goede dag hebben • *ce jour* o vandaag • *ce jour-là* die dag • *ce jour même* o vandaag nog • *un de ces jours* o een dezer dagen • *clair comme le jour* o zonneklaar • *jour de congé* o vrije dag, verlofdag • *de jour* o overdag • *de nos jours* o tegenwoordig • *de jour en jour* o van dag tot dag • *service de jour* o dagdienst • *officier de jour* o dienstdoende officier • *jusqu'à son dernier jour* o tot zijn dood toe • *tous les deux jours* o om de andere dag • *du jour* o van diezelfde dag • *œufs du jour* o verse eieren • *le goût du jour* o de thans heersende smaak • *nouvelles du jour* o laatste nieuws^b • *du jour au lendemain* o van de ene dag op de andere • c'est le héros du jour o hij is de held van de dag • *jour d'exposition* o kijkdag • *jour férié* o (officiële) feestdag • *les dimanches et jours fériés* o op zon- en feestdagen • *à jour fixé/nommé* o op de afgesproken dag/datum • *dans huit jours* o over een week • *donner ses huit jours à un domestique* o een bediende ontslaan • *le jour J* o [gesch] D-day; [fig] de grote dag • *le jour des Morts* o Allerzielen • *jour et nuit* o dag en nacht • *c'est le jour et la nuit* o dat is een verschil als tussen dag en nacht • *jour ouvrable* o werkdag • *jour de Pâques* o paasdag • *par jour* o per dag • *jour du Pardon* o Grote Verzoendag • *jour pour jour* o op de dag af • *jour des Rois* o Driekoningen • *jour de sortie* o vrije dag • *tous les jours* o iedere dag, dagelijks • *de tous les jours* o gewoon, alledaags • c'est à un jour de train o dat is een dag sporen, dat is een dag met de trein • *un jour* o eens, ooit, op een dag • *vedettes d'un jour* o eendagssterren 2 daglicht^b, licht^b [ook fig]; levenslicht^b • *percer à jour* o doorgonden, doorzien, doorhebben • *mettre au jour* o [geheime intriges] aan het

licht brengen • *beau comme le jour* o beeldschoon • *donner le jour à un enfant* o het leven schenken aan een kind • se faire jour o duidelijk worden • il fait jour o het is dag • *faux jour* o slechte verlichting, vals licht^b • *demain il fera jour* o morgen komt er weer een dag • *exposer/mettre au grand jour* o in de publiciteit brennen, openbaar maken, aan de grote klok hangen • *jeter un nouveau jour sur* o een nieuw licht werpen op • *petit jour* o ochtendschemering • en plein jour o op klaarlichte dag o [fig] *se montrer sous son vrai jour* o zijn ware aard tonen • [fig] *montrer sous un jour favorable* o in een gunstig daglicht stellen • [fig] *voir le jour* o tot stand komen 3 opening, venster^b, naad • *jour d'escalier* o trappat^b 4 zie *jours II* • à chaque jour suffit sa peine o elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad • ce n'est pas tous les jours fête o het is niet alle dagen kermis • les jours se suivent et ne se ressemblent pas o alle dagen zijn niet gelijk

jours de la semaine

1/2

les jours de dagen

lundi/lu **maandag**

mardi/ma **dinsdag**

mercredi/me **woensdag**

jeudi/je **donderdag**

vendredi/ve **vrijdag**

samedi/sa **zaterdag**

dimanche/di **zondag**

jours ouvrables/jours de semaine **werkdagen/weekdagen**

week-end/fin de semaine **weekend**

le **Jourdain** /zjɔrdē/ [m] [aardr] Jordaan [rivier]

le **journal** /zjɔernaal/ [m] (mv: journaux) 1 dagblad^b, krant • *coupure de journal* o krantenknipsel^b • *journal d'information* o nieuwsblad^b • *journal en ligne* o onlinekrant • *kiosque à journaux* o krantenkiosk • *le Journal officiel* o de Staatscourant [Nederland] • *papier journal* o krantenpapier^b • *journal des SDF* o daklozenkrant 2 dagboek^b 3 [ook boekh, scheepv] *journaal^b* • *journal de bord* o [scheepv] *scheepsjournaal^b*, logboek^b • *journal lumineux* o lichtkrant, beeldkrant • *journal parlé* o radiodieuw^b, radiojournaal^b • *journal télévisé* o televisiejournaal^b 4 *tdjschrift*^b 5 redactiebureau^b

le/la **journalier** /zjɔernaalje/ [m] / **journalière** /zjɔernaalje/ (v) dagloner

2 journalier /zjɔernaaljee/ (bn; v): journalière /zjɔernaalje/ (v) dagelijks

le **journalisme** /zjɔernaalism/ [m] journalisme^b, journalistiek • *journalisme d'investigation* o onderzoeksjournalistiek

le/la **journaliste** /zjɔernaaliste/ [m+v] journalist(e), dagbladschrijver

journalistique /zjɔernaaliestiek/ (bn) journalistiek

la **journée** → **temp** /zjøerne/ (v) 1 dag • à longueur de journée o de hele dag door • [als afscheidsgroet] bonne journée o nog een prettige dag • pendre la journée o overdag • *journée porte(s) ouverte(s)* o open dag • toute la sainte journée o de godganse dag 2 werkdag • *ouvrir à la journée* o dagloner • *travailler à la journée* o per dag werken 3 dagries 4 dagloon^b • se faire de bonnes journées o goed vrieten

journellement /zjøernelmə/ (bw) 1 dagelijks 2 dikwijls

journellement

jours de la semaine

2/2

dans la semaine/pendant la semaine **door de week**
 un jour de semaine **op een doordeweekse dag**
 ce week-end **dit weekend**
 le week-end **In het weekend (drukt een gewoonte of herhaling uit)**
 lundi matin **maandagmorgen**
 lundi après-midi **maandagmiddag**
 lundi soir **maandagavond**
 la nuit de lundi est la nuit de lundi à mardi **maandagnacht is de nacht van maandag op dinsdag**
 le lundi **op maandag/’s maandags**
 un lundi **op een maandag**
 le lundi 3 janvier **op maandag 3 januari**
 cette année, le soir de Noël tombe un lundi **dit jaar valt kerstavond op een maandag**
 tous les lundis/chaque lundi **Iedere maandag**
 lundi, c'est l'anniversaire de ma fille **maandag is mijn dochter jarig**
 lundi prochain **aanstaande maandag**
 lundi dernier **afgelopen maandag**
 lundi de la semaine prochaine **volgende week maandag**
 lundi de la semaine dernière **vorige week maandag**
 lundi en quinze **maandag over twee weken**
 nous sommes lundi (aujourd’hui)/on est lundi (aujourd’hui) **het is vandaag maandag**
 nous sommes lundi quinze **het is vandaag maandag de vijftiende**

- les **jours** /zjør/ (mv) **1** [form] **tijd** [enk] • **la fuite des jours** o het verglijden van de tijd **2** levensdagen, leven^h [enk] • **finir ses jours à la campagne** o zijn laatste levensdagen op het platteland slijten
- la **joute** /zjoet/ **ⓧ 1** [gesch] steekspel^h, toernooi^h **2** [fig] steekspel^h • **joute oratoire** o twistgesprek^h, debat^h, steekspel^h met woorden
- jouter**¹³ /zjøtee/ (onov ww) **1** [gesch] een steekspel houden **2** [fig, form] debatteren, redetwisten
- la **jouvence** /zjoevəns/ **ⓧ** • **bain/eau/source de jouvence** o verjongingsbron [ook fig] • **fontaine de Jouvence** o verjongingsbron
- jovial** /zjovvie-aal/ (bn; **ⓧ**: *joviale* /zjovvie-aal/) joviaal, opgeruimd, vrolijk
- jovialement** /zjovvie-aalmə/ (bw) joviaal, opgeruimd, vrolijk
- la **jovialité** /zjovvie-aalitee/ **ⓧ** jovialiteit, opgeruimde vrolijkheid
- le **joyau** /zjaajoo/ **[mv: -x]** **1** kleinood^h, juweel^h **2** [fig] juweel(tje)^h
- joyeusement** /zjwaajeuzmə/ (bw) vrolijk, met plezier
- joyeux** /zjwaajeu/ (bn; **ⓧ**: *joyeuse* /zjwaajeuz/) vrolijk, blij, opgeruimd • **joyeux Noël** / gelukkig kerstfeest!^h
- le **JT** /zjietee/ **[m]** afk van *journal télévisé* televisiejournaal^h
- jtm** (tw) [sms-, chatteal] afk van *je t'aime* hartje, ik hou van je
- la **jubarte** /zjuubaart/ **ⓧ** [dierk] bultrug
- jubilaire** /zjuubiler/ (bn) **1** zijn/haar vijftigjarig jubileum vierend **2** [r-k] jubel- • **année jubilaire** o jubeljaar^h
- la **jubilation** /zjuubielaasjō/ **ⓧ** uitgelaten vrolijkheid, jubelende stemming
- le **jubilé** /zjuubielee/ **[m]** **1** gouden jubileum^h **2** judaïs-

me] jubeljaar^h

- jubiler**¹³ /zjuubielee/ (onov ww) **1** schik hebben, jubelen **2** leedvermaak hebben
- jucher**¹³ /zjuusjee/ (onov ww) **1** [van vogels] op een hoge plaats gaan zitten [om te slapen] **2** [fig] heel hoog wonen
- jucher**¹³ /zjuusjee/ (ov ww) (+ sur) **hoog** boven op (iets) plaatsen
- so **jucher**¹⁹ /zjuusjee/ (wdk ww) (+ sur) **(hoog)** boven op (iets) gaan zitten
- le **juchoir** /zjuusjwaar/ **[m]** zitstok, roest^h, ruststok
- judaique** /zjuuadiek/ (bn) **[rel]** joods • *la religion judaïque* o het judaïsme
- le **judaisme** /zjuudaa-jesm/ **[m]** **1** [rel] joodse geloof^h, judaïsme^h **2** Joodse gemeenschap, Jodendom^h
- le **judas** /zjuudaa/ **[m]** kijkgaatje^h, judas
- le **Judas** /zjuudaa/ **[m]** • **baiser de Judas** o judaskus
- le **Jidéo-allemand** /zjuudee-o-aalmə/ **[m]** (geen mv) Jiddisch^h
- judéo-allemand** /zjuudee-o-aalməd/ (bn, mv; -s; **ⓧ**: judéo-allemande /zjuudee-o-aalməd/, mv: -s) Jiddisch
- judéo-chrétien** /zjuudee-okreetjē/ (bn, mv; -s; **ⓧ**: judéo-chrétienne /zjuudee-okreetjēn/, mv; -s) [rel] joods-christelijk
- judiciaire** /zjuudiesjer/ (bn) **1** rechterlijk, judicieel • **pouvoir judiciaire** o rechterlijke macht **2** gerechtelijk, judicair • [arch] **assistance judiciaire gratuite** o kosteloze rechtsbijstand • [verc] **conseil judiciaire** o curator • **erreur judiciaire** o gerechtelijke dwaling
- judiciairement** /zjuudiesjermə/ (bw) gerechtelijk
- judicieusement** /zjuudiesjeuzmə/ (bw) verstandig, schrander, slim
- judicieux** /zjuudiesjeu/ (bn; **ⓧ**: judicieuze /zjuudiesjeuz/) verstandig, slim, schrander

journaux et revues

De bekendste landelijke kwaliteitsdagbladen in Frankrijk zijn *Le Monde* (centrumlinks), *Libération* (centrumlinks) en *Le Figaro* (rechts). Een populair dagblad is *Le Parisien*-Aujourd’hui en France. Daarnaast zijn er gespecialiseerde dagbladen, waaronder *Les Echos* (economisch en financieel) en *L’Equipe* (sport).

Bekende regionale titels zijn *Ouest-France*, *La Voix du Nord*, *La Dépêche du Midi*, *Le Dauphiné Libéré* enz. De losse verkoop van kranten is belangrijker dan abonnementen. Kranten worden gekocht vaak bij een kiosk of in een sigarenzaak. Huis-aan-huisbezorging is geen bekend verschijnsel. Door dalingen lezersaantallen en de opkomst van nieuwe media verandert ook in Frankrijk het medialandschap. Een titel die niet meer op papier verschijnt is *France-Soir*.

Belangrijke weekbladen zijn o.a. het linksgeoriënteerde blad *Le Nouvel Observateur* en de rechtsgeoriënteerde bladen *L’Express*, *Le Point* en *Paris-Match*. *Paris-Match* biedt artikelen over actualiteit, cultuur en belangrijke persoonlijkheden en bevat ook veel fotoreportages. *Le Canard Enchaîné*, is een orginele satirische weekkrant die met veel humor, woordspelingen en karikaturen schandalen en malversaties aan het licht brengt. Daarnaast bestaat er een groot aantal economische, wetenschappelijke, culturele en andere gespecialiseerde tijdschriften, zoals *Psychologies*. De bekendste vrouwenbladen zijn *Elle*, *Marie-Claire* en *Femme actuelle*.

le	judo	/zjuuddoo/ [m] [vechtp] judo^b
le/la	judoka	/zjuuddokka/ [m+v] judoka, judoer
	jugal	/zjuuggal/ (bn; ⑤: jugale /zjuuggal/) [anat] juk- • os jugal • jukbeen
le	juge	/zjuuzj/ [m] 1 rechter • juge d'appel • appelrechter • [fig] être (à la fois) juge et partie • rechter in eigen zaak zijn • [fig] être bon/mauvais juge en la matière • een zaak goed/slecht kunnen beoordelen • [fig] je vous en fais juge • dat laat ik aan uw oordeel over • juge d'instruction • rechter-commissaris, onderzoeksrechter [Belg] • [Bijb] le livre des Juges • het boek Richter • juge de la paix • kantonrechter, vrederechter [Belg] • juge de la proximité • buurtrechter 2 scheidsrechter, arbiter • juge de touche • grensrechter
le	jugé	/zjuuzjee/ [m] zie 'juger'
le	juge-arbitre	/zjuuzjaarbitr/ [m] (mv: juges-arbitres) umpire, scheidsrechter
le	jugement	/zjuumja/ [m] 1 oordeel^b, beoordeling, mening • émettre/exprimer/porter un jugement • een oordeel geven, oordelen • [fig] jugement de valeur • waardeoordeel^b 2 verstand^b, gezond verstand^b 3 vonnis^b • jugement par défaut • vonnis^b bij verstek • prononcer/rendre un jugement • een vonnis vellen
la	jugeote	/zjuuzjot/ ⑤ [inf] gezond verstand^b/oordeel^b
le	juger	/zjuuzjee/ [m] • au jurer • op de gis, op goed geluk
2	juger¹¹²	/zjuuzjee/ (onov ww) 1 oordelen • bien/mal juger de quelqu'un • goed/slecht over iemand oordelen • autant qu'on puisse en juger • voor zover men erover kan oordelen 2 rechtspreken 3 zich voorstellen, zich indenken
3	juger¹¹²	/zjuuzjee/ (ov ww) 1 (be)oordelen 2 geloven, denken • si tu le juges bon • als je denkt dat het goed is 3 [jur] rechtspreken over, vonnissen; [ook van scheidsrechters] uitspraak doen in/over • juger un accusé • een verdachte berechten • juger une affaire • uitspraak doen in een zaak • la chose jugée • het gewijsde
se	juger¹¹²	/zjuuzjee/ (wdk ww) 1 zich achten 2 beoordeeld worden 3 elkaar beoordelen
la	jugulaire	/zjuugulær/ ⑤ 1 stormband, stormketting 2 [anat] keelader, halsader
2	jugulaire	/zjuugulær/ (bn) [anat] keel-, hals-
	juguler¹³	/zjuugulee/ (ov ww) stopzetten, in de kiem smoren, beteugelen
le	juif	/zjiwef/ [m] • [inf] petit juif • telefoonbotje^h
2	juif	/zjiwef/ (bn; ⑤: juive /zjiwef/) 1 joods [m.b.t religie] • le peuple juif • het Joodse volk 2 [bel] gierig
le/la	Juijf	/zjiwef/ [m] /Juive/ /zjiwie/ ⑤ jood/jodin [m.b.t religie] • le Juif errant • de Wandelende Jood
le	juillet	→ mois /zjiwie/ [m] juli • le 14 Juillet • de 14e juli [de verjaardag van de bestorming van de Bastille]
le	juin	→ mois /zjiwie/ [m] juni
le	jujube	/zjuuzjub/ [m] 1 borstbezie 2 jujube [hoest-middel]
le	jujubier	/zjuuzjuubjee/ [m] [plantk] jujube(boom)
le	juke-box	/zjuukboks, dzjoekboks/ [m] (mv: onv) jukebox
le	jules	/zjuul/ [m] [inf] vent, kerel [minnaar of echtenoot]; kloris
	julien	/zjuuljē/ (bn; ⑤: julienne /zjuuljen/) [metr] juliaans • calendrier julien • juliaanse kalender
la	julienne	/zjuuljen/ ⑤ 1 [plantk] damastbloem, nachtviool 2 zeer fijn gesneden groenten [mv]; soep-groente, julienne • potage julienne • juliennessoep
le	jumbo-jet	/dzjumboedzjet/ [m] (mv: -s) [luchtv] jumbojet [Boeing 747]

le quatorze juillet

14 juli geldt als officiële datum waarop la Révolution (française) (de Franse Revolutie) is uitgebroken. Op 14 juli 1789 werd de Bastille – de gevangenis van Parijs – ingenomen. De inname van de Bastille luidt de overwinning van het volk op het 'Ancien Régime' in. De Franse Revolutie is van grote betekenis geweest, niet alleen voor Frankrijk zelf maar voor heel Europa. De revolutie heeft de overgang van een despotische heerschappij naar een republikeinse democratie mogelijk gemaakt. In 1880 werd 14 juli officieel tot nationale feestdag van de Republiek uitgeroepen. Elke 14e juli wordt in Parijs een groot militair défilé afgangen door de president en vinden er in heel Frankrijk festiviteiten plaats. De dag eindigt met groots vuurwerk en daarna bal.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

le/la	jumeau	/zjuumoo/ [m] (mv: -x) / jumelle /zjuumel/ ⑤ tweeling, tweelingbroer/tweeling zus • faux jumeaux • twee-eiige/niet-identieke tweelingen • vrais jumeaux • eeneiige/identieke tweelingen
	jumeau	/zjuumoo/ (bn; ⑤: jumelle /zjuuml/) tweeling • frère jumeau • tweelingbroer • lits jumeaux • lits-jumeaux • navire jumeau • zusterschip^h
le	jumelage	/zjuumlaazj/ [m] 1 jumelage, stedenband 2 koppeling, samenvoeging
	jumelé	/zjuumlee/ (bn; ⑤: jumelée /zjuumlee/) tweeling-, dubbel, gekoppeld • communes jumelées • gemeenten met een stedenband • fenêtres jumelées • tweelingvenster^h • maisons jumelées • twee (huizen) onder één kap
	jumeler¹¹⁷	/zjuumlee/ (ov ww) koppelen, samenvoegen • jumeler des villes • steden (in verschillende landen) relaties met elkaar doen onderhouden
la	jumelle	/zjuumel/ ⑤ (dubbele) verrekijker • une paire de jumelles • een verrekijker • jumelles de spectacle/théâtre • toneelkijker
la	jument	/zjuumə/ ⑤ merrie(paard)^h
le	jumping	/dzjumpiŋ/ [m] [paardensp] springconcours^h
la	jungle	/zjulg, zjögl/ ⑤ rimboe, wildernis, jungle • la loi de la jungle • de wetten van de jungle
le/la	junior	/zjuunjor/ [m+v] jongere
2	junior	/zjuunjor/ (bn) junior, jongere • la mode junior • de kindermode
le/la	junk	/dzjunk/ [m+v] [inf] verk van junkie junk, junkie
2	junk	/dzjunk/ (bn) [inf] verk van junkie junk-
le	junk bond	/dzjunkbɒnd/ [m] (mv: -s) [fin] junkbond
le/la	junkie	/dzjunkie/ [m+v] [inf] junkie, junk
la	junte	/zjünt/ [v] junta
la	jupe	→ vêtement /zjuup/ ⑤ rok • jupe droite • rechte rok • jupe à godets • klokrok • jupe plissée • plooirok • jupe portefeuille • wikkellok
	jupe-culotte	/zjuupkulot/ ⑤ (mv: jupes-culottes) [textiel] broekrok, rokbroek
la	jupe-portefeuille	/zjuupportefu/ ⑤ (mv: jupes-portefeuilles) [textiel] wikkellok
la	jupette	/zjuupet/ ⑤ rokje^h
le	jupon	→ vêtement /zjuup/ [m] 1 (onder)rok 2 [fig] • courre de jupons • vrouwenganger, rokkenjager • courir/trousser le jupon • achter de vrouwen aan zitten
	jurassien	/zjuuraasjē/ (bn; ⑤: jurassienne /zjuuraasjēn/) [aardrij] Jura-
	jurassique	/zjuuraasiek/ (bn) [geol] Jura-
le/la	juré	/zjuree/ [m] / jurée /zjuree/ ⑤ [vn] jurylid^h

juré